

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТ

ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР (ЕСО) ЕАД

за утвърждаване на цени за:

пренос през електропреносната мрежа,

**достъп до електропреносната мрежа за крайни
клиенти,**

**достъп до електропреносната мрежа за
производители,**

**достъп до електропреносната мрежа за
производители на електрическа енергия от
слънчева и вятърна енергия,**

в сила от 01.07.2024 г.

Март 2024 г.

Заявление за утвърждаване на цени на електрическата енергия и на мрежови услуги по чл. 30, ал. 1, т. 1,6, 9,10,13 и 15 от ЗЕ

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО
И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ**

ЗАЯВЛЕНИЕ

ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА ЦЕНИ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКАТА ЕНЕРГИЯ И НА МРЕЖОВИ УСЛУГИ

От „ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР“ ЕАД
(фирма на заявителя съгласно съдебната регистрация)

гр. София, район Витоша, бул. „Цар Борис III“ № 201
(седалище и адрес на управление)

гр. София, район Витоша, бул. „Цар Борис III“ № 201
(пълен и точен адрес за кореспонденция)

регистрирано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията, ЕИК 175201304

телефон: 02/96 96 802 факс: 02/96 26 129

притежавашо лицензия № Л-419-04/18.12.2013 г. за дейността „Пренос на електрическа енергия“

представявано от: Ангелин Николаев Цачев
(трите имена)

в качеството му на Изпълнителен директор

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

1. Моля, на основание чл. 30 ал.1 т.10 от Закона за енергетиката да утвърдите, считано от 01.07.2024 г. следните цени:

- 1.1. Цена за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа от XXX лв./МВтч.
- 1.2. Цена за достъп до електропреносната мрежа за крайни клиенти от XXX лв./МВтч.
- 1.3. Цена за достъп до електропреносната мрежа за производители, с изключение на тези с динамично променяща се генерация, присъединени към електропреносната и електроразпределителните мрежи от XXX лв./МВтч.
- 1.4. Цена за достъп до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация, дължима от производители на електрическа енергия от слънчева и вятърна енергия, присъединени към електропреносната и електроразпределителните мрежи от XXX лв./МВтч.

(изброяват се предлаганите цени по компоненти и тарифи, ако такива се предвиждат)

2. Прилагам следните документи:

- 2.1. Предложение относно утвърждаване на цени за достъп до и пренос през електропреносната мрежа
- 2.2. Справки от № 1 до № 5 вкл. съгласно Указания на КЕВР за образуване на цената за достъп до електропреносната мрежа и цената за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа при прилагане на метод на регулиране „норма на възвръщаемост“
- 2.3. Отчет и анализ на изпълнението на инвестиционната и ремонтна програми за 2023 г.
- 2.4. Одитиран годишен финансов отчет към 31.12.2023 г.
- 2.5. Прогнозен брутен електроенергиен баланс в GWh за периода 01.07.2024 г. до 30.06.2025 г.
- 2.6. Обявление за намерение за изменение на цените, съгласно чл.36а от Закона за енергетиката и § 3 от преходни и заключителни разпоредби на Наредба № 1 от 14 март 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия
- 2.7. Преводно нареждане за платена такса.

Желая да получа Решението на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) по следния начин:

на място в сградата на КЕВР, на адрес: гр. София, бул. „Княз Ал. Дондуков“ № 8-10;

чрез куриер/лицензиран пощенски оператор на посочения адрес за кореспонденция;

по електронен път, на посочен електронен адрес, който позволява получаване на съобщение, съдържащо информация за изтегляне на съставения документ от информационна система за връчване:.....

(посочва се електронен адрес)

факс.

(Моля, отбележете Вашето желание чрез натискане в едно от квадратчетата)

Задължавам се да представя всички документи, които КЕВР ми поиска допълнително в съответствие с изискванията на действащата нормативна уредба.

Дата: 29.03.2024 г.

Подпис: _____

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И
ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ
бул. „Княз Ал. Дондуков“ № 8-10
София, 1000

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Относно: *Утвърждаване на цени за пренос през електропреносната мрежа и цени за достъп до електропреносната мрежа за крайни клиенти, за производители на електрическа енергия, с изключение на производители с динамично променяща се генерация и за производители от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация от слънчева и вятърна енергия.*

Предложението на ЕСО ЕАД е разработено в съответствие с приетите с протоколно Решение № 15/09.02.2012 г. от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) „Указания за образуване на цената за достъп до електропреносната мрежа и цената за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа при прилагане на метод на регулиране „норма на възвръщаемост“. Съобразено е и с актуализираните образци на заявления, одобрени с протоколно Решение № 32 от 28.02.2019 г. на КЕВР.

Предложението отразява изменението на чл. 104 от ЗЕ с нова ал. 2 (в сила от 01.07.2019 г.) от Закона за енергетиката, съгласно който се въвежда яснота относно лицата, които дължат цени за достъп и/или за пренос, присъединени към електроенергийната система, в т.ч. и в случаите на износ на електрическа енергия с произход Р. България. При износ на електрическа енергия с произход Р. България не се дължат мрежовите тарифи.

Предложението отразява и измененията, влезли в сила с държавен вестник бр. 9 от 02.02.2021 г. в Закона за изменение и допълнение на ЗЕ, с който се предвижда отпадане на сделките за закупуване на студен резерв, като за нуждите на управлението на електроенергийната система бъдат сключвани на пазарен принцип сделки за закупуване на разполагаемост за резерви за първично регулиране на честотата, автоматично вторично регулиране и ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности.

Предложението се базира и на промените в Закона за енергетиката, обнародвани в ДВ бр. 96 от 17.11.2023 г., в сила от 17.11.2023 г. – измененията ясно очертават регулаторната рамка в посока към пълна либерализация, навлизане на още нови ВИ мощности, присъединяване на локални средства за съхранение на енергия и определят нови инвестиционни ангажименти за независимия преносен оператор, който следва да осигури средства за инвестиции в мрежата и дигитализация, които да позволят посрещането на новите предизвикателства на кръговата икономика и прехода към нискоемисионна енергетика.

I. Въведение

Електроенергийните обекти на територията на страната са свързани и функционират в единна електроенергийна система (ЕЕС) с общ режим на работа и непрекъснат процес на производство, трансформиране, пренос, разпределение и потребление на електрическа енергия.

Електроенергийният системен оператор има уникално предназначение и функционални дейности и не се конкурира с други дружества в страната – ЕСО ЕАД оперативно управлява технологичната дейност на електропроизводствени и електроразпределителни дружества като регулира, резервира и пренася сигурно съответната електроенергия, за да обезпечи жизненост на пазара на електроенергия.

В изпълнение на лицензионната си дейност ЕСО ЕАД има следните основни задължения, свързани с функционирането на ЕЕС на страната:

- гарантиране на дълготрайния капацитет на системата да покрива търсенето на пренос на електрическа енергия в разумни граници;
- подобряване на сигурността на доставките чрез достатъчен преносен капацитет и надеждност на системата;
- управление на потоците на електроенергия през системата, като се отчитат обмените с други свързани системи и в тази връзка за осигуряване на наличието на всички необходими допълнителни/спомагателни услуги;
- диспечирание на производствените съоръжения и определяне използването на междусистемните електропроводи;
- балансиране на електроенергийната система, администриране пазара на електрическа енергия и др.

С Решение № Р-205/18.12.2013 г. на ДКЕВР е издадена лицензия № Л-419-04/18.12.2013 г. за извършване на дейността „пренос на електрическа енергия“ на ЕСО ЕАД, с права и задължения за дейността координатор на „специална балансираща група“ за срок от 35 г.

С Решение С-7/05.11.2015 г. на основание чл. 10, пар. 1 и 2 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. КЕВР определи за независим преносен оператор на електропреносната мрежа на Република България ЕСО ЕАД.

Дейността на ЕСО ЕАД е изцяло регулирана, поради което финансовото състояние на дружеството зависи изцяло от решенията на Комисията за енергийно и водно регулиране.

През изминалата финансова 2023 г. ЕСО ЕАД осигури ефективно оперативно управление на електроенергийната система, поддържане на електропреносната мрежа, както и балансиране на системата. Основните приходи на ЕСО ЕАД са от предоставяните мрежови услуги – достъп до електропреносната мрежа и пренос през електропреносната мрежа.

II. Анализ на основните фактори, влияещи върху резултатите от регулираните цени

Съгласно утвърдения от КЕВР „Десетгодишен план за развитие на преносната електрическа мрежа на България за периода 2023-2032 г.“ на ЕСО ЕАД, поради наличието на достатъчно производствени мощности не се очакват затруднения в покриване на вътрешното потребление на електрическа енергия в страната при нормални метеорологични условия и при нормална аварийност.

През летния сезон има значителна остатъчна разполагаемост за производство, но реализацията на износ е в пряка зависимост от производството на ВЕИ, особено на ФЕЦ. Реализацията на тази остатъчна разполагаемост за производство като износ може да се осъществи при наличието на добри прогнози за почасовото електропроизводство от ВЕИ и прилагането на експертни икономически стратегии, при участие на местните производители на регионалните електроенергийни пазари. В противен случай не само няма да се реализира възможният износ, но при по-конкурентно участие на чужди пазарни участници, може да се реализира и внос. Това допълнително ще усложни управлението на баланса между производство и потребление в рамките на страната. Освен технически проблем, ще се създадат и финансови проблеми за местните кондензационни централи от нереализирана разполагаемост за производство. Ефект, който е осезаем от средата на 2019 година.

Прогнозираното електропроизводство от ВЕИ се базира на заложените инсталирани мощности в утвърдения от КЕВР „Десетгодишен план за развитие на преносната електрическа мрежа на България за периода 2023-2032 г.“ на ЕСО ЕАД, но е съобразено със средностатистическото производство от последните години при нормални климатични условия и отчитайки, че производството от ПАВЕЦ не е възобновяема електроенергия.

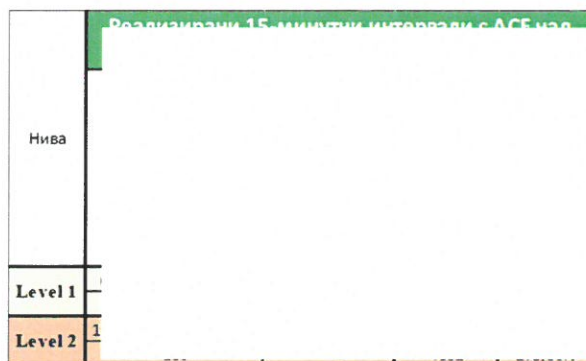
Мощностните баланси показват драстична диспропорция при възможностите за покриване на вътрешното потребление и евентуален износ на електроенергия. През изтеклата 2023 г. мощностите от ФЕЦ се увеличиха двойно и достигнаха близо XXX MW, а през настоящата вероятно ще достигнат XXX MW при среден нетен товар за страната под XXX MW. За сметка на това е налице пазарен натиск върху конвенционалните централи в резултат на пазарните обединения и ускорения енергиен преход в цяла Европа. В резултат непостоянната енергия от ВЕИ се увеличи за сметка на базовите мощности. Това води до недостиг на балансиращи мощности в посока надолу на фона на все още невъзстановената ПАВЕЦ „Чаира“. Управлението на ЕЕС бе изключително предизвикателство особено през пролетния и летния сезон на 2023 г. по време на обедните часове в почивните дни. Нещо повече, поради топлата зима на настоящата година такива предизвикателства се появиха още в края на месец януари. Съществуващият балансиращ механизъм, разписан в методиката към ПТЕЕ, както и решението на КЕВР за пределни цени на балансиращата енергия, внесе допълнителен дисбаланс в системата, тъй като производителите и най-вече ВЕИ предпочитат да са в излишък, вместо да заплащат висока цена за недостиг. Съгласно чл. 109, ал. 1, т. 2 и т. 3 от Закона за енергетиката, операторът на електропреносната мрежа е длъжен да поддържа баланса между производството и потреблението на електрическа енергия и да осъществява съвместната работа на електроенергийната система с електроенергийните системи на другите страни, в съответствие с

международните договори. В изпълнение на тези разпоредби, през изминалата и настоящата година ЕСО ЕАД чрез своите диспечерски служби неколкратно разпорежи на всички производители в преносната и разпределителните мрежи да спазват (да не надвишават) регистрираните си търговски графици за производство. Въпреки вмененото задължение за изпълнение на разпорежданията на звеното за оперативно управление на електроенергийната система, свързани с оперативното управление към ползвателите на мрежите по чл. 109, ал. 2 от Закона за енергетиката и чл. 200, ал. 1 от Правилата за управление на електроенергийната система, за цитираните периоди имаше значително неизпълнение от страна на редица производители. В същото време трябва да се отбележи и некоректното поведение от страна на крайните снабдители, които извършват дейностите за обществено снабдяване с електроенергия на регулиран пазар. За процесните периоди енергийният излишък, предизвикан от тези търговски участници, достигаше до 80-90 % от общия излишък в електроенергийната система. Това се дължи на изключително неточното от тяхна страна прогнозиране на товара на битовите потребители, както и на признаване на разходите за балансиране в регулираните цени, определени с Решение на КЕВР.

Вследствие на тези причини, ЕЕС на страната е в огромен излишък, а ЕСО ЕАД е в неизпълнение на задълженията си към съвместната работа на ЕЕС на страната с електроенергийните системи на останалите страни от континентална Европа. Този излишък е причинен също така и от спекулативно поведение на търговски участници, за което уведомихме Комисията в отделно писмо. Във връзка с изложеното дотук, ЕСО ЕАД неколкратно сезира компетентните органи по чл. 201 от Закона за енергетиката за неизпълнение на диспечерско разпореждане по чл. 109, ал. 2 от същия закон и чл. 200, ал. 1 от Правилата за управление на електроенергийната система.

В резултат на гореизложеното, липсата на спешни пазарни реформи и незаконосъобразното поведение на някои производители и крайните снабдители във връзка с неизпълнение на разпоредбите по чл. 109, ал. 2 от Закона за енергетиката и чл. 200, ал. 1 от Правилата за управление на електроенергийната система, ЕСО ЕАД изпитва затруднения да поддържа баланса между производството и потреблението на електроенергия в ЕЕС дори през зимния период, като реализира драстични количества излишък. ЕСО ЕАД не изпълни коректно xxxxxxxxxxxxxxxx си към XXXXXX-X, за 2023 г., както следва:

- Бяха изчерпани определените лимити за нива 1 и 2 на системната грешка.

- Докладът на работна група към ХХХХХ-Х за рисковете върху качеството на честотата през 2023 г. показва, че основни причинители на риска за цяла хххххххххх Ххххххххх са ХХХ ХХХ и ХХХ (Хххххххххх).

2023.03.14

0

da

- На 9.04.2023 г. заради ХХХ ХХХ и ХХХ бе задействана извънредна процедура, като за причиненото отклонение на честотата ХХХ ХХХ заплати близо Х ххх. хххх за един час отклонение.

Електроенергиен
Системен Оператор ЕАД

2

_id

- През 2023 г. българската ЕЕС е била в „състояние предупреждение/тревога (код жълто)“ през хх % в посока надолу и през хх % в посока нагоре (общо хх%), тъй като

III. Общо финансово състояние на ЕСО ЕАД

Финансовият резултат на ЕСО ЕАД от цялостната дейност за периода януари - декември на 2023 г. по отчетени данни, след данъци и друг всеобхватен доход съгласно одитирания финансов отчет е печалба в размер на XXX XXX хил. лв.

Основните причини за подобрения финансов резултат през 2023 г. са:

- Увеличение на приходите от достъп за крайни клиенти, както и на приходите от пренос поради по-висока отчетена средно-претеглена цена за 2023 г. спрямо 2022 г.
- Увеличение на приходите от присъединяване с XX XXX хил. лв. спрямо същия период на 2022 г.
- Увеличение на приходите от достъп за производители на електрическа енергия от слънчева и вятърна енергия в резултат на по-високите количества произведена електрическа енергия с XX,XX % спрямо януари-декември 2022 г.
- Намаление на разходите за закупуване на енергия за технологичен разход по пренос спрямо същия период на предходната година, поради спад на цените на „Българска независима енергийна борса“ (БНЕБ) ЕАД.

Отчитайки балансовата структура на ЕСО ЕАД, общото финансово състояние на дружеството за периода януари - декември на 2023 г. е стабилно. Финансовите показатели за рентабилност са положителни величини. Задълженията са текущи и се обслужват в срок. За анализирания период независимият преносен оператор е успял да запази и подобри своята финансова стабилност и да отчете ръст на оперативната печалба.

IV. Предложение за изменение на цените

Прогнозното вътрешно електропотребление и износьт с произход България за 01.07.2024 г. - 30.06.2025 г., които касаят дейността на ЕСО ЕАД, се основават на разработения прогнозен електроенергиен баланс за същия период.

1. Изменение на цената за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа

С Решение № Ц-14 от 30.06.2023 г. КЕВР утвърди за регулаторния период 01.07.2023 г. - 30.06.2024 г. цена за пренос през електропреносната мрежа от XX,XX лв./МВтч.

Прогнозната цена за пренос през електропреносната мрежа за регулаторния период от 01.07.2024 г. до 30.06.2025 г. е изчислена при следните изходни условия:

- i. Прогнозни количества електрическа енергия, доставена за продажба на територията на страната, на база на което ЕСО ЕАД ще реализира приходи е XXX МВтч.
- ii. Разходи за електроенергия за покриване на технологичните разходи в размер на XXX хил. лв. Същите са определени на база X,XX% от общото количество електрическа енергия, което се очаква да постъпи в електропреносната мрежа в размер на XXX МВтч. и цена за покриване на технологичните разходи по пренос в размер на XXX лв./МВтч. Цената е изчислена като за периода от юли 2023 г. до февруари 2024 г. са взети реално закупените

количества за технологичен разход и направените разходи за тях по постигнатите средночасови цени на БНЕБ и прогнозните количества за периода от март 2024 г. до юни 2024 г. по одобрената от Комисията цена за технологичен разход съгласно Решение Ц-14 / 30.06.2023 г. - XXX,XX лв.

Среднопретеглената цена, по която операторът е закупил електрическа енергия за покриване на технологичните загуби, е по-ниска от референтната XXX,XX лв./МВтч. поради спад на цените на „Българската независима енергийна борса“ (БНЕБ) ЕАД. По тази причина и на основание чл. 27а от Наредба №1 от 14.03.2017 г. за регулиране цените на електрическата енергия, ЕСО ЕАД предлага:

- цената за пренос през електропреносната мрежа да се коригира с надвзет приход, в размер на XXX хил. лв., отразяващ разликата между пазарната цена, по която операторът е закупил енергия за покриване на технологични загуби и утвърдената цена в предходния регулаторен период за закупуване на енергия за технологични разходи, а именно:

Технологични разходи	Количество	Цена	Стойност
	МВтч	лв./МВтч	хил.лв.
Утвърдени в Решение № Ц-14/30.06.2023 г.	xxx	xxx	xxx
Отчет на технологични разходи и прогноза за периода 01.07.2023 г. - 30.06.2024 г.	xxx	xxx	xxx

Надвзетият приход е изчислен по следната формула: $H = (Цп. - Цутв. * (1 - 5 \%)) * K$ или $- XXX = ((XXX - XXX, XX * (1 - 5 \%)) * XXX)$, където:

H – корекция с надвзет приход за предходния регулаторен период

Цп – постигнатата средно-претеглена пазарна цена за периода

Цутв. – утвърдената от КЕВР цена

K – количеството енергия, утвърдено от КЕВР за преходния регулаторен период

iii. Условно-постоянните разходи са на стойност XXX хил. лв. и са формирани при следните изходни условия:

- Разходите за работни заплати и свързаните с тях социални осигуровки и социални разходи са свързани с договорените със синдикалните организации средна брутна работна заплата (СБРЗ) и клаузите, залегнали в колективния трудов договор (КТД), полагащите се доплащания по Кодекса на труда (КТ), както и действащия Кодекс за социално осигуряване;
- Предвидени са по-високи разходи за 2024 г. за безплатна храна. Работодателят осигурява на работниците и служителите, съгласно Наредба № 11 от 21.12.2005 г. безплатна храна и добавки към нея, на ден, всеки месец за действително отработено време. Размерът на средствата за безплатна храна и добавките към нея се договарят между страните по КТД в определен процент от минималната работна заплата (МРЗ) действаща за страната. Считано от 01.01.2024 г., МРЗ е увеличена и е в размер на 933 лв./мес.;

- Разходите за амортизации са определени на база отчет на въведени в експлоатация към 31.12.2023 г. активи и утвърдени амортизационни норми съгласно Счетоводната политика на Дружеството;
- Прогнозираните разходи за имуществена застраховка са на база сключена застрахователна полица. Съгласно чл. 3.8. от лицензията, ЕСО ЕАД сключва и поддържа застраховка, съгласно действащото законодателство, за покриване на рисковете по имуществото, определени с решение на Комисията и осигуряващи надеждно извършване на лицензионната дейност. Застрахователното покритие следва да осигурява необходимите финансови средства за подмяна на всеки елемент от електропреносната мрежа, повреден или унищожен в резултат на авария или при други обстоятелства, както и за заплащане на обезщетения за причинени щети на трети лица. Изпълнявайки проектите от общ европейски интерес и инвестицията по НПВУ „Цифрова трансформация на ЕПМ“, включени в инвестиционната програма, ЕСО ЕАД отчита значителни по размер активи в процес на изграждане, които подлежат на застраховане, както и въвеждане в експлоатация на нови активи. През базисния период извършените разходи за инвестиционни дейности от ЕСО ЕАД са в размер на XXX XXX хил. лв., а на Инвестиционната програма XXX XXX хил. лв., които представляват 110,8% от разчета;
- Разходите за ремонт и поддръжка са на база разработена и утвърдена в дружеството програма за ремонт и поддръжка на електропреносната мрежа за 2024 г., утвърдена от УС на ЕСО ЕАД с Протокол № XXX и от НС на ЕСО ЕАД с Протокол № XXX;
- Разходите за въоръжена и противопожарна охрана са по-високи и са съобразени с увеличението на минималната работна заплата за страната, тъй като действащите договори за извършване на охранителни услуги на обектите са обвързани с минималната работна заплата на един охранител;
- Разходите за работно облекло са съобразени с изискванията на действащия в дружеството КТД, Приложение „Списък на работници и служители, имащи право на работно облекло, вид на работното облекло и срок за неговото износване“. Прогнозираните разходи варират в резултат на това, че на всеки 2 години на работниците и служителите от дружеството се полагат едновременно зимно и лятно работно облекло. Зимното облекло, съгласно горесцитираното Приложение е със срок на износване две години, а лятното работно облекло - една година;
- Разходите за командировки в страната и чужбина през 2024 г. са планирани в близо двоен размер спрямо отчетените през 2023 г. поради изменения и допълнения в Наредба за командировките в страната от март 2023 г. с ПМС № 44 от 22.03.2023 г. Увеличават се полагаемите средства за командировъчни разходи със XXX, с което дружеството следва да се съобрази – чл. 19, ал. 1 от Наредбата;
- Разходите по икономически елементи „Разходи за материали“, „Разходи за външни услуги“ и „Други разходи“, са предмет на Програмата за текущи разходи на ЕСО ЕАД.

Стойностите са определени на база действащите към момента договори в дружеството и очакваната средна годишна инфлация за 2024 г.

iv. При определянето на среднопретеглената норма на възвръщаемост на капитала е приложена норма на възвръщаемост на собствения капитал от X%. Необходимостта от увеличение на възвръщаемостта на собствения капитал от X% на X% е породена от следните факти:

- ЕСО ЕАД ще **изпълнява мащабни стратегически за страната инвестиции, допринасящи до плавен и успешен енергиен преход, в изпълнение на европейските цели** и в частност с плановете „RePowerEU“ и „Fit-for-55“, свързани с декарбонизацията и свеждането до минимум на зависимостта от внос на горива от Русия, без това да компрометира националната и регионалната енергийна сигурност. За изпълнението на посочените инвестиции ЕСО ЕАД е необходимо да **разполага с ликвидни средства**. Дори и в хипотезата, че за проектите се договори безвъзмездно финансиране, то ще бъде необходим значителен финансов ресурс за покриване на дела на собствените средства.
- Съгласно чл. 15, ал. 4 от Наредба № 1/14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия, Комисията определя нормата на възвръщаемост на капитала при отчитане на фактори като безрискова доходност, сравнения с други предприятия с подобна степен на риск и други. В тази връзка следва да се вземе под внимание, че:
 - При определянето на цените на електроразпределителните мрежови оператори комисията прилага норма на възвръщаемост в размер X,XX%.
 - Съгласно Документ на ЕК 15879/17, COD 2016/0379 се предоставя доклад за най-добри практики относно методиките за определяне на тарифите за пренос и разпределение, като оставя достатъчно възможности за отчитане на националните особености.
- В периода след 2021 г. КЕВР е прилагал норма на възвръщаемост на собствения капитал при определянето на цената за пренос и достъп в размери дори под нивото на доходността на безрисковите ДЦК. Държавните ценни книжа в лева, реализирани чрез аукциони, намиращи се в обръщение към 31.12.2023 г. и с падеж 2024 г. са с годишна лихва от X,XX %. Отчитайки резултатите от проведените аукциони на ДЦК (BGN) през 2023 г., средната годишна доходност е X,XX %. През януари 2024 г. по данни на БНБ дългосрочния лихвен процент е в размер X,XX %, определен на база доходността до падеж на вторичния пазар по дългосрочна ценна книга /бенчмарк/ емитиран от Министерство на финансите и деноминирана в национална валута, като е използвана ISMA формулата и бройна конвенция АСТ/365.

Във връзка с приетите промени в ЗЕ от 2023 г. КЕВР публикува на интернет страницата си проект на изменение и допълнение на Наредба № 1 за регулиране на цените на ел. енергия. Промяната в законодателството открива следващ етап от либерализацията на пазара на ел. енергия, който предвижда пълна либерализация на пазара на едро на ел. енергия при запазване на частична регулация за определен компонент от цената на битовите потребители. На 22.02.2024 г. КЕВР проведе обществено обсъждане на проекта на Наредба № 1. Във връзка с

измененията и допълненията в чл. 15 от проекта на Наредбата, се предлага модел за изчисление на нормата на възвръщаемост на капитала чрез оценка на капиталовите активи, който води до размер на нормата на възвръщаемост дори по-висок от X%.

В изпълнение на задължението по чл. 36е, ал. 1, т. 3 от Закона за енергетиката, ЕСО ЕАД изплаща всеки месец вноска към Фонд СЕС в размер на 5% от приходите от цена пренос през и достъп до електропреносната мрежа. Това са реални разходи, които само за 2023 г. възлизат на XX XXX хил. лв., не са признати в регулираните цени на преносния оператор и влошават паричния поток. При една по-висока норма на възвръщаемост (от X %) Дружеството би имало възможност да поеме тези разходи, без да се влоши ликвидността му и оттам да бъдат поставени под риск стратегически проекти по мрежата, които изискват собствено финансиране.

В допълнение към изложеното по-горе относно необходимостта от повишаване на нормата на възвръщаемост, бихме искали да отбележим и възникващите нови задължения на преносния оператор във връзка с т.нар. ESG регламенти на ЕС и свързаните с тях разходи. За да отговори на новите изисквания на европейското законодателство, дружеството следва да назначи обучени специалисти, които ще генерират допълнителни разходи за заплати и т.н. свързани с персонала, които не са включени в необходимите приходи по това заявление, тъй като все още не могат да бъдат прогнозирани. Новите задължения за дружеството възникват още през второто полугодие на 2024 г. и в годините нататък ще бъдат постоянни. Освен повишени разходи за заплати, ЕСО ЕАД ще следва да направи разходи за редизайн на съществуващите и създаване на нови процеси в дружеството, разходи за софтуер за отчитане на дейностите, свързани с устойчивостта, членство в организации, които подпомагат задължените лица в изпълнението на техните задължения и т.н.

Всичко изброено по-горе води до повишаване на оперативните разходи на дружеството, които операторът следва да е подготвен да поеме чрез увеличение на необходимите приходи за дейността.

- v. По отношение на определянето на оборотния капитал е приложен подходът в съответствие с чл. 14, ал.8 от НРЦЕЕ, а именно като стойност в размер на X/X от утвърдените годишни оперативни парични разходи за лицензионната дейност, като не се включват разходи за амортизации и разходи за обезценка на несъбираеми вземания. Прилагайки този подход, изчисленият оборотен капитал за регулаторния период 2024/2025 г. е в размер на XXX хил.лв.;
- vi. Предвидени са приходи от реактивна енергия, съгласно чл.7 от НРЦЕЕ за поевтиняване на тарифата на стойност XXX хил. лв. Нивото на тези приходи е съобразено с признатите от КЕВР в предходното ценово решение Ц-14 от 30.06.2023 г.;
- vii. Прогнозният размер на приходите на ЕСО ЕАД от търгове за физически права за пренос (ФПП) за регулаторния период 01.07.2024 г. - 30.06.2025 г. от предоставяне на преносна способност по междусистемните електропроводи за поевтиняване на цената за пренос е XXX хил. лв.

Съгласно Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета относно вътрешния пазар на електроенергия от 05.06.2019 г. чл. 19, параграф 2: *Следните цели се ползват с*

приоритет при разпределянето на всички приходи от разпределението на междусистемен капацитет:

- а) гарантиране на действителната наличност на разпределения капацитет, включително обезщетение за гарантираност; или
- б) поддържане или увеличаване на междусистемните капацитети чрез оптимизиране на използването на съществуващите междусистемни електропроводи посредством координирани коригиращи действия, където е приложимо; или покриване на разходи, произтичащи от мрежови инвестиции, свързани с намаляване на претоварването в междусистемните електропроводи.

Съгласно параграф 3 „Когато приоритетните цели, посочени в параграф 2, бъдат изпълнени по подходящ начин, приходите може да бъдат използвани като доход, който се взема предвид от регулаторни органи при одобряването на методиката за изчисляване на мрежовите тарифи, определянето на мрежовите тарифи, или и двете. Остатъкът от приходите се записва на отделен ред по вътрешна сметка, докато стане възможно да бъде изразходван за целите, посочени в параграф 2.“

Във връзка с изискванията на Методика за използване на прихода от избягването на претоварване в съответствие Регламент (ЕС) 2019/943, ЕСО ЕАД предоставя информация за използването на прихода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г., както следва:

- Прогноза за инвестиционни/капиталови разходи през 2024 година в общ размер на XXX хил. лв. за модернизация, цифровизация, укрепване на съществуващи активи или нови активи, които значително допринасят за поддържането или повишаването на междузоновата преносна способност, включително разходите за развитие и изграждане на тези активи:

Наименование на обекта	Разходи за инвестиции за 2024 г. в хил.лв.
Обекти от НПВУ	xxx
Обекти по проект Greenabler	xxxx
Общо	xxx

Посочените инвестиционни разходи за обекти от НПВУ се отнасят само до частта на собственото финансиране.

- Сума в размер на XXX хил. лв., която е взета предвид с Решение Ц-19/2022 г. за определяне на мрежовите тарифи за периода от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г.
- Сума в размер на XXX хил. лв., която е предложена при определяне на мрежовите тарифи за периода от 01.07.2024 г. до 30.06.2025 г.
- Прогноза за постъпления от капацитет за периода 01.01.2024 г.-31.12.2024 г. в размер на XXX хил. лв.
- През 2023 г. са извършени инвестиционни/капиталови разходи в общ размер на XXX хил. лв. за обновяване, замяна, укрепване на съществуващи активи или нови активи, които значително допринасят за поддържането или увеличаването на междузоновата преносна способност, включително разходите за развитие и изграждане:
 - ВЛ 400 kV М.Изток - п/ст Неа Санта/Гърция – XXX хил. лв.

- ВЛ 400 kV п/ст М.Изток - п/ст Бургас – XXX хил. лв.
- НПВУ – XXX хил. лв.

- Заделените към 29.02.2024 г. по специална вътрешна сметка постъпления по Регламент (ЕС) 2019/943 са в размер на XXX хил. лв.

В съответствие с гореизложеното и предвид прогнозираното количество електрическа енергия, доставена за продажба на територията на страната, както и планираните условно-постоянни разходи, съобразени с инвестиционната програма на дружеството, изчислената цена за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа, без ДДС, се изменя, както следва:

Цена за пренос през електропреносната мрежа	действаща цена	изчислена цена
	лв./МВтч	лв./МВтч
	xx,xx	xxx

Изменението на цената е резултат от комплексното влияние на изменението на следните ценообразоващи елементи:

№	Позиция	Мярка	Действаща цена Ц-14/30.06.2023 г.	Предложение ЕСО ЕАД	Изменение	Изменение %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4/3
1	УПР	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
2	Технологични разходи по преноса	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
3	Технологични разходи по преноса	%	xxx	xxx	xxx	xxx
4	Регулаторна база на активите	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
5	Норма на възвръщаемост	%	xxx	xxx	xxx	xxx
6	Възвръщаемост (т.4*т.5)	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
7	Приходи от реактивна енергия (за поевтиняване на тарифата)	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
8	Приходи от прилагане на Регламент 2019/943 (за поевтиняване на тарифата)	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
9	Необходими годишни приходи (т.1+т.2+т.6-т.7-т.8)	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
10	Общо доставена в мрежата електрическа енергия за продажба и пренос	МВтч	xxx	xxx	xxx	xxx
11	Недовзет приход, от постигнатата среднопретеглена пазарна цена, по която операторът на електропреносната мрежа е закупил електрическа енергия за покриване на технологичните разходи през предходния регулаторен период /по чл. 27а от НРЦЕЕ/	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
	<i>Цена за пренос ((т.9+т.11)/т.10*1000)</i>	лв./МВтч	xx,xx	xxx	xxx	xxx
	<i>Цена за пренос</i>	лв./кВтч	x,xxxxx	xxx	xxx	xxx
	<i>Цена за пренос</i>	ст./кВтч	x,xxx	xxx	xxx	xxx

В предложената цена пренос в размер на XX лв./МВтч. е отразено увеличение от XX спрямо действащата цена, като са отчетени инфлацията в страната и увеличените разходи на дружеството.

2. Изменение на цената за достъп до електропреносната мрежа за крайни клиенти

С Решение № Ц-14 от 30.06.2023 г. КЕВР утвърди за регулаторния период 01.07.2023 г. - 30.06.2024 г. цена за достъп до електропреносната мрежа от X,XX лв./МВтч.

Прогнозната цена за достъп до електропреносната мрежа за регулаторния период от 01.07.2024 г. до 30.06.2025 г. е изчислена при следните изходни условия:

i. Прогнозни количества електрическа енергия, доставена за продажба на територията на страната XXX МВтч.

ii. Прогнозата за отделните елементи на условно-постоянните разходи за регулаторния период 01.07.2024 г. - 30.06.2025 г. е разработена при отчитане всички необходими разходи за обезпечаване на дейността по лицензията. Елементите на условно-постоянните разходи са формирани при следните изходни условия и **са разделени поравно между цената достъп за клиенти и цените достъп за производители:**

- Разходите за работна заплата и свързаните с тях социални осигуровки и социални разходи са определени съобразно договорените със синдикалните организации средна брутна работна заплата (СБРЗ) и клаузите залегнали в Колективния трудов договор (КТД), полагащите се доплащания по Кодекса на труда (КТ), както и с действащия Кодекс за социално осигуряване;
- Предвидени са по-високи разходи за 2024 г. за безплатна храна. Работодателят осигурява на работниците и служителите, съгласно Наредба № 11 от 21.12.2005 г. безплатна храна и добавки към нея, на ден, всеки месец за действително отработено време. Размерът на средствата за безплатна храна и добавките към нея се договарят между страните по КТД в определен процент от минималната работна заплата (МРЗ) действаща за страната. Считано от 01.01.2024 г., МРЗ е увеличена и е в размер на 933 лв./мес.;
- Разходите за командировки в страната и чужбина през 2024 г. са планирани в близо двоен размер спрямо отчетените през 2023 г. поради изменения и допълнения в Наредба за командировките в страната от март 2023 г. с ПМС № 44 от 22.03.2023 г. Увеличават се полагаемите средства за командировъчни разходи със XXX, с което дружеството следва да се съобрази – чл. 19, ал. 1 от Наредбата;
- Разходите по икономически елементи „Разходи за материали“, „Разходи за външни услуги“ и „Други разходи“, са предмет на Програмата за текущи разходи на ЕСО ЕАД. Стойностите са определени на база действащите към момента договори в дружеството, очакваната средна годишна инфлация за 2024 г.;
- Разходите за амортизации са определени на база реални активи и утвърдени амортизационни норми съгласно Счетоводната политика на Дружеството и при отчитане на инвестиционната програма за 2024 г. Следва да се има предвид и че **ЕСО ЕАД активно участва в процесите по изграждане и внедряване на платформите,**

свързани с функционирането на единните пазари ден-напред и в рамките на деня съгласно споразуменията SDAC и SDIC и наред с другите оператори отчита и значителни инвестиционни разходи в нематериални дълготрайни активи, които са с кратък срок на амортизация;

- Разходи за членски внос в организации за 2024 г. са в размер на XXX хил. лв. Прогнозираните разходи включват членски внос в Европейската организация на системните оператори за пренос на електроенергия (ENTSO-E), където ЕСО ЕАД е пълноправен член;
- Разходите за ремонт и поддръжка са на база разработени и утвърдени в дружеството програми по отношение на активи, свързани с управление на електроенергийната система (телемеханика, телекомуникации, SCADA и др.) за 2024 г., утвърдена от УС на ЕСО ЕАД с Протокол № XXX и от НС на ЕСО ЕАД с Протокол № XXX;
- Разходите, свързани със задълженията на оператора по европейски Регламенти, в т.ч.:
 - На основание параграф 53 и чл. 37 от Регламент 2019/943 на 22.05.2020 г. е учредено дружество за координиране на сигурността на електроенергийната мрежа в Югоизточна Европа - Southeast Electricity Network Coordination Center (“SEleNe CC”) със седалище в Солун, Гърция. Съгласно европейската регулаторна рамка, основните отговорности на SEleNe CC по регионалната мрежова сигурност са анализ на експлоатационната сигурност, координирано планиране на прекъсванията, координирано разпределяне на капацитет, краткосрочна и близо до реалното време прогноза на адекватността, изготвяне на модели на отделна и обща електроенергийна мрежа, и предоставяне на данните. Съгласно разпоредбите на Регламент 2019/943 относно вътрешния пазар на електроенергия считано от 01.07.2022 г. регионалните центрове по сигурността следва да бъдат заменени от регионални координационни центрове и в края на 2022 година координационният център е приведен в съответствие с регламент 2019/943. ЕСО ЕАД, заедно с операторите на Гърция (IPTO) и Италия (TERNA SpA), е акционер в дружеството. Съгласно представения от SEleNe CC бюджет за 2024 г. дължимата годишна оперативна такса е в размер на XXX хил. лв.
 - Разходи, свързани с присъединяване на ЕСО ЕАД към единната платформа за разпределение (EIP) на дългосрочни преносни права (JAO) в изпълнение на Регламент на Комисията (ЕС) 2016/1719 и съгласно хармонизираните правила за разпределение на дългосрочни права (EU HAR). Очакваните разходи са в размер на XXX хил. лв.
 - Разходи, свързани с европейската платформа за краткосрочна адекватност, такси, относно платформата за прозрачност, както и верификационната платформа на ENTSO-E общо в размер на XXX хил. лв.
 - Разходи на стойност XXX хил. лв. за разработване на европейска платформа за обмен на балансираща енергия от автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата (проект XXXXXXXXX)
 - Разходи, свързани със Споразумението за координирано осъществяване на функцията по единното свързване на пазарите в рамките на деня между ОПС и НОПЕ (IDOA) и Споразумението за сътрудничество между ОПС (TCID) и участието на ЕСО

ЕАД, заедно с БНЕБ в процеса по интегриране на българска граница с общия европейски пазар в рамките на проект ХВІD за времеви хоризонт в рамките на деня. Очакваните разходи за 2024 г. са в размер на общо ХХХ хил. лв.

– Разходи свързани с участие в международното сътрудничество по управление на мрежата (IGCC) в размер на ХХХ хил. лв.

– Разходи за инфраструктурна услуга, във връзка с многостранно споразумение за комуникационните мрежи с ENTSO-E в размер на ХХХ хил. лв.

– Разходи по рамково споразумение ХХХХ (рамково споразумение на синхронната зона) в размер на ХХХ хил.лв. – както беше описано в т. II – Анализ на основните фактори, влияещи върху резултатите от регулираните цени, през месец април 2023 г. поради причиненото извънредно отклонение в честотата, Дружеството бе принудено да заплати разход от ХХХ хил. лв., който не е покрит от регулираните цени за периода 01.07.2023 – 30.06.2024 г. Поради това считаме, че описаният разход следва да бъде включен в изчисленията на Комисията за регулаторната година 01.07.2024 – 30.06.2025 г.

– Разходи по ХХХ, произтичащи за ЕСО ЕАД от сключеното между европейските електроенергийни системни оператори по силата на Регламент 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета, Споразумение за междуоператорско компенсиране при взаимно използване на електропреносните мрежи. Прогнозираните разходи за 2024 г. са ХХХ хил.лв. – идентични с отчетените разходи за предходната година. Дружеството не очаква значително увеличение по това перо, тъй като приносът на България като нетен износител значително ще се ограничи поради пазарния натиск върху базовите мощности.

iii. При определянето на среднопретеглената норма на възвръщаемост на капитала е приложена норма на възвръщаемост на собствения капитал от Х. Необходимостта от промяната на възвръщаемостта на собствения капитал от Х на Х е подробно обяснена в т. 1 (iv) – цена за пренос.

iv. Определянето на оборотния капитал е в съответствие с чл. 14, ал.8 от НРЦЕЕ, а именно като стойност не по-висока от 1/8 от утвърдените годишни оперативни парични разходи за лицензионната дейност, като не се включват разходи за амортизации и разходи за обезценка на несъбираеми вземания. Прилагайки този подход, изчисленият оборотен капитал за регулаторния период 2024/2025 г. е в размер на ХХХ хил. лв. и заедно с материалните активи, пряко свързани с тази дейност, формира регулаторна база на активите в размер на ХХХ хил. лв., разпределени съответно между трите цени за достъп.

В съответствие с всичко гореизложено, изчислената цена за достъп през електропреносната мрежа за крайни клиенти, без ДДС, се изменя, както следва:

Цена за достъп до електропреносната мрежа за крайни клиенти	действаща цена	изчислена цена
	лв./МВтч	лв./МВтч
	х,хх	х,хх

Изменението на цената е резултат от комплексното влияние на изменението на следните ценообразуващи елементи:

№	Позиция	Мярка	Действаща цена Ц-14 от 30.06.2023 г.	Предложение ЕСО ЕАД	Изменение	Изменение %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4/3
1	Условно постоянни разходи	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
2	Възвръщаемост	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
3	Необходими годишни приходи	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
4	Сумарна консумирана почасова мощност	МВтч	xxx	xxx	xxx	xxx
<i>Цена за достъп за крайни клиенти</i>		лв./МВтч	х,xx	xxx	xxx	xxx
		лв./кВтч	х,ххххх	xxx	xxx	xxx
		ст./кВтч	х,ххх	xxx	xxx	xxx

3. Изменение на цените за достъп до електропреносната мрежа за производители

С Решение № Ц-14 от 30.06.2023 г. КЕВР утвърди за регулаторния период 01.07.2023 г. - 30.06.2024 г. цена за достъп до електропреносната мрежа, дължима от производителите на електрическа енергия без тези с динамично променяща се генерация от X,XX лв./МВтч, и цена достъп за производители на електрическа енергия с динамично променяща се генерация, произведена от слънчева или вятърна енергия от X,XX лв./МВтч.

Цената достъп за производители следва да се дължи за всяка единица произведена и/или постъпила в електропреносната мрежата електрическа енергия (лв./МВтч). Цената за достъп за производители следва да покрива XX на сто от общите условно-постоянни разходи, свързани с дейността управление на електроенергийната система, тъй като и производителите, и потребителите на електроенергия използват преносната мрежа и следователно получават ползи от нея. В допълнение към това дължимата цена достъп включва и специфични разходни елементи, които са пряко свързани със страната на производството.

Прогнозните цени за достъп до електропреносната мрежа за производители за регулаторния период от 01.07.2024 г. до 30.06.2025 г. са изчислени при следните изходни условия:

- i. Прогнозни количества електрическа енергия, произведена и доставена за продажба на територията на страната:
 - За производители, с изключение на производители с динамично променяща се генерация – XXX МВтч.
 - За производители с динамично променяща се генерация на вятърна и слънчева енергия – XXX МВтч.
- ii. В допълнение, продължаващият пазарен натиск върху въглищните централи, които са основен доставчик на първично и автоматично вторично регулиране, ще доведе до периоди, през които ЕСО ЕАД няма да може да договори необходимия обем резерви за балансиране на ЕЕС. В същото време алтернативните нови технологии, като например системи за съхранение на енергия, все още не са навлезли в страната по следните причини:

- Разходите на ЕСО ЕАД за разполагаемост за допълнителни услуги не са променяни през последните повече от 10 години. На практика те не отчитат както инфлацията за този период, така и необходимостта от увеличаване на резервните мощности в ЕЕС с доминиращо непостоянно производство от ВЕИ. Не на последно място досега тези разходи бяха насочени само към набавяне на резерви за балансиране нагоре, но както вече бе споменато по-горе, проблемите с овладяване на баланса при излишък прогресивно се увеличават. Необходимо е тези разходи да се увеличат постепенно включвайки резервиране в двете посоки, така че да покриват разходите на бъдещите технологии при предоставянето на резерви за балансиране на ЕЕС.
- Наличието на пределни цени на балансиращата енергия, ограничава възможните допълнителни приходи на новите технологии.

На база гореизложеното и на основание Правила за управление на електроенергийната система и насоките - SOGL, приети въз основа на Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията от 2.08.2017 г. за установяване на насоки относно експлоатацията на системата за пренос на електроенергия, размерът на оперативните резерви, които ЕСО ЕАД следва да поддържа за следващия регулаторен период са определени, както следва:

- Резерв за първично регулиране на честотата (FCR) – XXX MW (симетричен продукт).
- Резерв за автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности (aFRR) – XXX MW в посока Нагоре.
- Резерв за автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности (aFRR) – XXX MW в посока Надолу.
- Резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности (mFRR) - XXX MW в посока Нагоре. Съгласно чл. 157, пар. 2, б. „г“ и „д“ от Регламент 2017/1485, размерът на този резерв трябва да е не по-малък от размера на най-голямата „разчетна“ авария (единична генерираща мощност, потребител или междусистемен електропровод в електроенергийната система). За България това е генерираща мощност в АЕЦ „Козлодуй“ в размер на X XXX MW нето. В тази връзка с Решение № Ц-10/24.02.2021 г., КЕВР утвърди средствата за заплащане на разполагаемост за студен резерв в размер на XXX MW*h средногодишно, да се трансформират в количество резерв за ръчно вторично регулиране.
- Резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности (mFRR) - XXX MW в посока Надолу за покриване на енергийния излишък на крайните снабдители.
- Резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности (mFRR) – XXX MW в посока Нагоре от водноелектрически централи (ВЕЦ) и помпено-акумулиращи водноелектрически централи (ПАВЕЦ) за покриване на недостиг на производството на електрическа енергия от възобновяеми източници (ВЕИ).
- Резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности (mFRR) – XXX MW в посока Надолу от водноелектрически централи (ВЕЦ) и помпено-

акумулиращи водноелектрически централи (ПАВЕЦ) за покриване на излишък на производството на електрическа енергия от възобновяеми източници (ВЕИ).

Средните цени за разполагаемост за отделните оперативни резерви са актуализирани съгласно основанията изложени дотук, както следва:

- Резерв за първично регулиране на честотата (симетричен продукт) и резерви за автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности в посоки Надолу и Нагоре – X лв./MW*h;
- Всички резерви за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности в посоки Надолу и Нагоре – X лв./MW*h.

Предложените стойности на услугите за разполагаемост отразяват не само необходимостта от по-адекватното им ценообразуване предвид пазарната среда, но и критичната необходимост от това да се дадат ясни сигнали към инвеститорите относно необходимостта от внедряване на нови маневрени мощности с постоянно производство.

iii. Прогнозата за отделните елементи на условно-постоянните разходи за регулаторния период 01.07.2024 г. - 30.06.2025 г. е разработена при отчитане на всички необходими разходи за обезпечаване на дейността по лицензията и е описана подробно в т. 2 на предложението за изменение на цената достъп за крайни клиенти. Условно-постоянните разходи са **разпределени поравно между цената достъп за клиенти и цената достъп за производители.**

iv. Определянето на оборотния капитал е в съответствие с чл. 14, ал. 8 от НРЦЕЕ, а именно като стойност не по-висока от 1/8 от утвърдените годишни оперативни парични разходи за лицензионната дейност, като не се включват разходи за амортизации и разходи за обезценка на несъбираеми вземания. Прилагайки този подход, изчисленият оборотен капитал за регулаторния период 2024/2025 г. е в размер на XXX хил. лв. и заедно с материалните активи, пряко свързани с тази дейност, формира регулаторна база на активите в размер на XXX хил. лв., разпределени съответно между трите цени за достъп.

По отношение на разпределението на разходните елементи, формиращи необходимите годишни приходи, е спазен подходът на КЕВР, използван в предходното ценово решение. Разпределението е на база общо прогнозирана произведена електрическа енергия на територията на страната, а именно:

№	ПОЗИЦИЯ	Мярка	Общо производители	Производители без вятър и слънце	Производители вятър и слънце
	1	2	3	4	5
1	Първично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx	xxx
2	Вторично автоматично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx	xxx
3	Вторично ръчно регулиране на честотата и обменните мощности	хил.лв.	xxx	xxx	xxx
4	УПР	хил.лв.	xxx	xxx	xxx
5	Възвръщаемост	хил.лв.	xxx	xxx	xxx
6	Необходими годишни приходи	хил.лв.	xxx	xxx	xxx

№	ПОЗИЦИЯ	Мярка	Общо производители	Производители без вятър и слънце	Производители вятър и слънце
	1	2	3	4	5
7	Сумарна консумирана почасова мощност	МВтч	xxx	xxx	xxx

4. Изменение на цената достъп за производители, с изключение на тези с динамично променяща се генерация от вятърна и слънчева енергия

В съответствие с гореизложеното, изчислената цена за достъп за производители, с изключение на тези по чл. 29 от НРЦЕЕ, без ДДС, се изменя, както следва:

Цена за достъп до електропреносната мрежа за производители	действаща цена	изчислена цена
	лв./МВтч	лв./МВтч
	х,хх	х,хх

Изменението на цената достъп за производители е представено в таблицата по-долу:

№	Позиция	Мярка	Действаща цена Ц-14 от 30.06.2023 г.	Предложени е ЕСО ЕАД	Изменение	Изменение %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4/3
1	Първично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
2	Вторично автоматично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
3	Вторично ръчно регулиране на честотата и обменните мощности	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
4	Условно постоянни разходи	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
5	Възвръщаемост	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
6	Необходими годишни приходи	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
7	Общо продадена електрическа енергия на територията на страната и за износ	МВтч	xxx	xxx	xxx	xxx
Цена за достъп за производители с изкл. на динамично променящата се генерация от слънце и вятър		лв./МВтч	xxx	xxx	xxx	xxx
		лв./кВтч	xxx	xxx	xxx	xxx
		ст./кВтч	xxx	xxx	xxx	xxx

Изменение на цената достъп за производители с динамично променяща се генерация от вятърна и слънчева енергия

В съответствие с гореизложеното, изчислената цена за достъп за производители по чл. 29 от НРЦЕЕ, без ДДС, се изменя, както следва:

Цена за достъп до електропреносната мрежа за производители	действаща цена	изчислена цена
	лв./МВтч	лв./МВтч
	х,хх	х,хх

Изменението на цената достъп за производители с динамично променяща се генерация от вятърна и слънчева енергия е представено в таблицата по-долу:

№	Позиция	Мярка	Действаща цена Ц-14 от 30.06.2023 г.	Предложение ЕСО ЕАД	Изменение	Изменение %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4/3
1	Първично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
2	Вторично автоматично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
3	Вторично ръчно регулиране на честотата и обменните мощности	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
4	Разполагаемост за осигуряване на допълнителен резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности (включени само в цената за достъп до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия)	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
5	Условно постоянни разходи	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
6	Възвръщаемост	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
7	Необходими годишни приходи	хил.лв.	xxx	xxx	xxx	xxx
8	Общо продадена електрическа енергия на територията на страната и за износ	МВтч	xxx	xxx	xxx	xxx
Цена за достъп за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия		лв./МВтч	xxx	xxx	xxx	xxx
		лв./кВтч	xxx	xxx	xxx	xxx
		ст./кВтч	xxx	xxx	xxx	xxx

Предложението за цените от достъп за производители е в посока увеличение в резултат на прогнозните по-високи разходи за располагаемост за допълнителни услуги за предстоящия регулаторен период (подробно описано на стр. 22 – т.ii, част от т.3 Изменение на цените за достъп до електропреносната мрежа за производители).

С цел по-голяма и навременна събираемост на вземанията за цена достъп до електропреносната мрежа от производители, **присъединени към електроразпределителните мрежи, при**

утвърждаване на цените в сектор „Електроенергетика“ е необходимо да има изричен запис в решението на регулатора, регламентиращ механизма за заплащане на цена достъп, а именно „Производителите, присъединени към електроразпределителните мрежи, заплащат ежемесечно цената на операторите на електроразпределителните мрежи, които превеждат цената на ЕСО ЕАД, за което последното не дължи плащане.

Важно е да се отбележи, че финансовият резултат от цялостната дейност на ЕСО ЕАД за календарната и изминала 2023 г. е положителен, което води до обобщаващ извод, че дружеството е извършвало лицензионната си дейност при минимални и икономически обосновани разходи, както и с тенденция за тяхното намаляване с цел поддържане на високо ниво на сигурност на доставките по най-рентабилен начин.

В заключение, следва да се отбележи, че ЕСО ЕАД и през изминалата календарна година активно работи по процесите за създаването на единна енергийна инфраструктура в региона, повишаване междусистемната свързаност и реализираните пазарни обединения с румънската и гръцката пазарни зони в сегмента „ден напред“.

ЕСО ЕАД очаква, че КЕВР ще отчете полаганите системни усилия от страна на ръководството за развитие и управление на електропреносната мрежа, в съответствие с принципа на икономическата целесъобразност, без това да нарушава надеждното функциониране на ЕЕС и ще определи ценова рамка, която да гарантира сигурно електроснабдяване в страната, задоволяване на търсенето на електрическа енергия и ще осигури възможности за внедряване на новите средства за съхранение на енергия, както и модернизирането на мрежата с цел посрещане на предизвикателствата на нисковъглеродната енергетика. Ще създаде условия за изпълнение на инвестициите, заложи в 10-годишния план за развитие на електропреносната мрежа, поддържане финансовата стабилност на ЕСО ЕАД и нормалното разплащане на законово установените задължения на дружеството.

С уважение,

АНГЕЛИН ЦАЧЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

СПРАВКИ

ОТ № 1 ДО № 5 ВКЛЮЧИТЕЛНО
ЗА ОБРАЗУВАНЕ НА ЦЕНАТА ЗА ПРЕНОС
ПРЕЗ ЕЛЕКТРОПРЕНОСНАТА МРЕЖА

СПРАВКА №1

За определяне на технологичните разходи, свързани с пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа

Позиция	Отчет базисна 2023 г.		Прогноза 2024 г.		Разходи хил.лв.
	МВтч	Цена (лв./МВтч)	МВтч	Цена (лв./МВтч)	
1	2	3	5	6	7
I.					
Общо количество електрическа енергия постъпило в електропреносната мрежа			xxx	xxx	
Технологични разходи по преноса - %					
II.					
Технологични разходи по преноса (МВтч)	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
III.					
Разходи за управление на ЕЕС (ПАВЕЦ), в т.ч.	0		0		0
Работа на ПАВЕЦ в генераторен режим					
-дневна					
-нощна					
Работа на ПАВЕЦ в помпен режим					
-дневна					
-нощна					
IV.					
Общо доставена в мрежата електрическа енергия за пренос			xxx		

СПРАВКА № 2
Условно-постоянни разходи

хил.лв.

№	Наименование на разхода	Отчет базисна 2023 г.	Прогноза 2024 г.
	1	2	3
I.	УСЛОВНО-ПОСТОЯННИ РАЗХОДИ	xxx	xxx
1	Разходи за заплати (възнаграждения)	xxx	xxx
2	Разходи за осигуровки	xxx	xxx
2.1	осигурителни вноски	xxx	xxx
2.2	социални разходи	xxx	xxx
3	Разходи за амортизации	xxx	xxx
4	Разходи за ремонт и поддръжка	xxx	xxx
5	Разходи, пряко свързани с дейността по лицензията	xxx	xxx
5.1.	Горива за автотранспорт	xxx	xxx
5.2.	Работно облекло	xxx	xxx
5.3.	Канцеларски материали	xxx	xxx
5.4.	Материали за текущо поддържане	xxx	xxx
5.5.	Застраховки	xxx	xxx
5.6.	Местни данъци и такси	xxx	xxx
5.7.	Пощенски разходи, телефони и абонаменти	xxx	xxx
5.8.	Абонаментно поддържане	xxx	xxx
5.9.	Въоръжена и противопожарна охрана	xxx	xxx
5.10.	Наеми	xxx	xxx
5.11.	Проверка на уреди	xxx	xxx
5.12.	Съдебни разходи	xxx	xxx
5.13.	Експертни и одиторски разходи	xxx	xxx
5.14.	Услуга водоподаване	xxx	xxx
5.15.	Вода, отопление и осветление	xxx	xxx
5.16.	Безплатна предпазна храна съгласно нормативен акт	xxx	xxx
5.17.	Охрана на труда	xxx	xxx
5.18.	Съгласуване на проекти	xxx	xxx
5.19.	Командировки	xxx	xxx
5.20.	Информационни услуги	xxx	xxx
5.21.	Други външни услуги	xxx	xxx
5.22.	Обучение и квалификация	xxx	xxx
5.23.	Научна дейност	xxx	xxx
5.24.	Делегации, съвещания и международ. прояви	xxx	xxx
5.25.	Чл. внос и разходи за чужд. организации	xxx	xxx
5.26.	Провизии	xxx	xxx
5.27.	Представителни цели	xxx	xxx
5.28.	Данъци удържани при източника съгл. ЗКПО	xxx	xxx
5.29.	Други разходи	xxx	xxx
5.30.	Разходи за стипендии	xxx	xxx
5.31.	Такси комитет по стандартизация	xxx	xxx
5.32.	Разх.за брак на материални запаси	xxx	xxx
5.33.	Разх.от неамортиз.част на бракувани ДМА	xxx	xxx
5.34.	Разх.за отписани вземания от продажби	xxx	xxx
5.35.	Р-ди за глоби и неустойки	xxx	xxx
5.36.	Разходи за достъп през чужди съоръжения	xxx	xxx
5.37.	Разходи такси БНЕБ и ОТС, във връзка със закупуването на енергия за покриване на технологичните загуби по преноса	xxx	xxx
6	Разходи, свързани с нерегулираната дейност	xxx	xxx

СПРАВКА №3
РЕГУЛАТОРНА БАЗА НА АКТИВИТЕ

№	ПОЗИЦИЯ	Балансова стойност към края на 31.12.2023 г. - хил.лв.
	1	2
I	ДМА, пряко свързани с дейността по лицензията	xxx
1	Имоти, в т.ч.	xxx
1.1.	Земи	xxx
1.2.	Сгради	xxx
2	Машини, съоръжения и обрудване, в т.ч.	xxx
2.1.	Машини и оборудване	xxx
2.2.	Съоръжения	xxx
2.3.	Предавателни устройства	xxx
2.4.	Компютърна техника	xxx
3	Транспортни средства	xxx
4	Други активи	xxx
5	ДМА, свързани с нерегулираната дейност	xxx
II.	ДНМА - пряко свързани с дейността по лицензията	xxx
	ДНМА, свързани с нерегулираната дейност	xxx
III.	Активи, придобити чрез финансираня	xxx
-	безвъзмездно финансиране	xxx
-	присъединяване на нови потребители	xxx
IV.	Оборотен капитал	xxx
	Регулаторна база на активите	xxx
	Възвръщаемост	xxx

СПРАВКА №4
Капиталова структура и данъчни задължения

№	ПОЗИЦИЯ	Мярка	Балансова стойност към края на 2023 г.
	1	2	3
1.	Собствен капитал	хил. лв.	xxx
2.	Дял на собствения капитал	%	xxx
3.	Норма на възвръщаемост на собствения капитал	%	xxx
4.	Привлечен капитал в т.ч.	хил. лв.	xxx
4.1	- договори за финансов лизинг	хил. лв.	xxx
4.2	- кредит	хил. лв.	xxx
5.	Дял на привлечения капитал	%	xxx
6.	Средно претеглена норма на възвръщаемост на привлечения капитал	%	xxx
7.	Корпоративен данък върху печалбата по ЗКПО	%	xxx
8.	Норма на възвръщаемост	%	xxx

СПРАВКА № 5
Цена за пренос

№	ПОЗИЦИЯ	Мярка	Отчет базисна 2023 г.		Прогноза 2024 г.
			3	4	
	1	2			
1.	УПР	хил. лв.	xxx	xxx	xxx
2.	Възвръщаемост	хил. лв.	xxx	xxx	xxx
3.	Технологични разходи по преноса	хил. лв.	xxx	xxx	xxx
4.	Технологични разходи по преноса	%	xxx	xxx	xxx
5.	Приходи от реактивна енергия за поевтиняване на тарифата	хил. лв.	xxx	xxx	xxx
6.	Приходи от прилагане на Регламент 2019/943	хил. лв.	xxx	xxx	xxx
7.	Общо доставена в мрежата електрическа енергия за продажба и пренос	МВтч	xxx	xxx	xxx
8.	Необходим годишни приходи	хил. лв.	xxx	xxx	xxx
	Цена за пренос	лв./МВтч	xxx	xxx	xxx
	<i>Надвезет приход, от постигнатата среднопретеглена пазарна цена, по която операторът на електропреносната мрежа е закупил електрическа енергия за покриване на технологичните разходи през предходния регулаторен период</i>	хил. лв.	xxx	xxx	xxx
9.	Цена за пренос с приспаднат надвезет приход	лв./МВтч	xxx	xxx	xxx

СПРАВКИ

ОТ № 1 ДО № 5 ВКЛЮЧИТЕЛНО
ЗА ОБРАЗУВАНЕ НА ЦЕНИТЕ ЗА ДОСТЪП
ДО ЕЛЕКТРОПРЕНОСНАТА МРЕЖА, ВКЛ.

СПРАВКА № 5.1 – ЦЕНА ЗА ДОСТЪП ЗА
КРАЙНИ ПОТРЕБИТЕЛИ

СПРАВКА № 5.2 – ЦЕНА ЗА ДОСТЪП ЗА
ПРОИЗВОДИТЕЛИ, С ИЗКЛЮЧЕНИЕ НА ТЕЗИ
С ДИНАМИЧНО ПРОМЕНЯЩА СЕ
ГЕНЕРАЦИЯ

СПРАВКА № 5.3 – ЦЕНА ЗА ДОСТЪП ЗА
ПРОИЗВОДИТЕЛИ С ДИНАМИЧНО
ПРОМЕНЯЩА СЕ ГЕНЕРАЦИЯ ОТ ВЯТЪРНА
И СЛЪНЧЕВА ЕНЕРГИЯ

СПРАВКА №1

Договорена разполагаемост с производителите на електрическа енергия за студен резерв и резерв за услуги

№	Позиция	Отчет 2023 г.			Прогноза 2024 г.		
		Рпр.м		Отчетена цена	Рпр.м		Предложение за цена
		МВтч	хил.лв.		МВтч	хил.лв.	
	1	2	3	4	5	6	7
I.	Разходи за закупуване на допълнителни услуги, в т.ч.	xxx	xxx		xxx	xxx	
1.	Първично регулиране	xxx	xxx		xxx	xxx	
2.	Вторично автоматично регулиране	xxx	xxx		xxx	xxx	
3.	Вторично ръчно регулиране на честотата и обменните мощности	xxx	xxx		xxx	xxx	
4.	Разполагаемост за осигуряване на допълнителен резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности (включени само в цената за достъп до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия)						

СПРАВКА №2
Условно-постоянни разходи

хил.лв.

№	Наименование на разхода	Отчет базисна 2023 г.	Прогноза 2024 г.
	1	2	3
1.	УСЛОВНО-ПОСТОЯННИ РАЗХОДИ	xxx	xxx
1	Разходи за заплати (възнаграждения)	xxx	xxx
2	Разходи за осигуровки	xxx	xxx
2.1	осигурителни вноски	xxx	xxx
2.2	социални разходи	xxx	xxx
3	Разходи за амортизации	xxx	xxx
4	Разходи за ремонт и поддръжка	xxx	xxx
5	Разходи, пряко свързани с дейността по лицензията:	xxx	xxx
5.1.	Горива за автотранспорт	xxx	xxx
5.2.	Работно облекло	xxx	xxx
5.3.	Канцеларски материали	xxx	xxx
5.4.	Материали за текущо поддръжане	xxx	xxx
5.5.	Застраховки	xxx	xxx
5.6.	Местни данъци и такси	xxx	xxx
5.7.	Разходи за RSCI център SELENE /Солун/	xxx	xxx
5.8.	Платформа IGCC	xxx	xxx
5.9.	Р-ди верификационна платформа платформа ENTSO-E	xxx	xxx
5.10.	Р-ди европейска платформа краткоср. адекватност	xxx	xxx
5.11.	Такси за обраб. данни съгл. Регламент	xxx	xxx
5.12.	Разходи за единна европейска тръжна кантора JAO	xxx	xxx
5.13.	Р-ди ед. св. пазарите м/у ОПС в рам. на деня	xxx	xxx
5.14.	Р-ди ед. св. пазарите м/у ОПС сегмент ден напред	xxx	xxx
5.15.	Р-ди ед. св. пазарите м/у ОПС и НОПЕ в рам. на деня	xxx	xxx
5.16.	Р-ди ед. св. пазарите м/у ОПС и НОПЕ в сегмент ден напред	xxx	xxx
5.17.	FSKAR платформа	xxx	xxx
5.18.	Такси от регионални групи - ЦДУ	xxx	xxx
5.19.	Разработване на европейска платформа за обмен на балансираща енергия от автоматично задействаните резерви за вторично регулиране на честотата (проект PICASSO)	xxx	xxx
5.20.	Разходи за инфраструктурна услуга, във връзка с многостранно споразумение за комуникационните мрежи с ENTSO-E + Услуги по определяне обхвата на пазарните зони	xxx	xxx
5.21.	Рамково споразумение - SAFA	xxx	xxx
5.22.	Пощенски разходи, телефони и абонаменти	xxx	xxx
5.23.	Абонаментно поддръжане	xxx	xxx
5.24.	Въоръжена и противопожарна охрана	xxx	xxx
5.25.	Наеми	xxx	xxx
5.26.	Проверка на уреди	xxx	xxx
5.27.	Съдебни разходи	xxx	xxx
5.28.	Експертни и одиторски разходи	xxx	xxx
5.29.	Услуга водоподаване	xxx	xxx
5.30.	Вода, отопление и осветление	xxx	xxx
5.31.	Безплатна предпазна храна съгласно нормативен акт	xxx	xxx
5.32.	Охрана на труда	xxx	xxx
5.33.	Съгласуване на проекти	xxx	xxx
5.34.	Командировки	xxx	xxx
5.35.	Информационни услуги	xxx	xxx
5.36.	Други външни услуги	xxx	xxx
5.37.	Обучение и квалификация	xxx	xxx
5.38.	Научна дейност	xxx	xxx
5.39.	Делегации, съвещания и международ. прояви	xxx	xxx
5.40.	Чл. внос и разходи за чужд. организации /членство в ENTSO-E/	xxx	xxx
5.41.	Провизии	xxx	xxx
5.42.	Представителни цели	xxx	xxx
5.43.	Данъци удържани при източника съгл. ЗКПО	xxx	xxx
5.44.	Други разходи	xxx	xxx
5.45.	Разходи за стипендии	xxx	xxx
5.46.	Такси комитет по стандартизация	xxx	xxx
5.47.	Разх. за брак на материални запаси	xxx	xxx
5.48.	Разх. от неамортиз. част на бракувани ДМА	xxx	xxx
5.49.	Разх. за отписани вземания от продажби	xxx	xxx
5.50.	Р-ди за глоби и неустойки	xxx	xxx
5.51.	Междооператорско компенсиране на разходите при взаимно използване на преносните мрежи	xxx	xxx
6	Разходи, свързани с нерегулираната дейност	xxx	xxx

СПРАВКА №3
Регулаторна база на активите

№	Позиция	Балансова стойност към края на 31.12.2023 г. - хил.лв.
1	2	
I.	Материални активи, пряко свързани с дейността по лицензията:	xxx
1	Имоти, в т.ч.	xxx
1.1.	Земи	xxx
1.2.	Сгради	xxx
2	Машини, съоръжения и обрудване, в т.ч.	xxx
2.1.	Машини	xxx
2.2.	Съоръжения	xxx
2.3.	Оборудване	xxx
3	Транспортни средства	xxx
4	Други активи	xxx
5	Материални активи, свързани с нерегулираната дейност	xxx
II.	Нематериални активи - пряко свързани с дейността по лицензията	xxx
	Нематериални активи, свързани с нерегулираната дейност	xxx
III.	Безвъзмездно финансирани активи	xxx
IV.	Необходим оборотен капитал	xxx
V.	Регулаторна база на активите	xxx
	Възвръщаемост	xxx

СПРАВКА №4
Капиталова структура и данъчни задължения

№	Позиция	Мярка	Балансова стойност към края на 2023 г.
	1	2	3
1	Собствен капитал	хил. лв.	xxx
2	Дял на собствения капитал	%	xxx
3	Норма на възвръщаемост на собствения капитал	%	xxx
4	Привлечен капитал в т.ч.	хил. лв.	xxx
4.1	договори за финансов лизинг	хил. лв.	xxx
4.2	кредит	хил. лв.	xxx
5	Дял на привлечения капитал	%	xxx
6	Средно претеглена норма на възвръщаемост на привлечения капитал	%	xxx
7	Корпоративен данък върху печалбата по ЗКПО	%	xxx
8	Норма на възвръщаемост	%	xxx

СПРАВКА № 5

Цена за достъп крайни потребители

№	Позиция	Мярка	Отчет базисна 2023 г.	Прогноза 2024 г.
1	УПР	2	3	4
2	Възвръщаемост	хил.лв.	xxx	xxx
3	Необходим годишни приходи	хил.лв.	xxx	xxx
4	Сумарна консумирана почасова мощност	МВтч	xxx	xxx
	Цена за достъп	лв./МВтч	xxx	xxx

СПРАВКА № 5
Цена за достъп производители без слънце и вятър

№	Позиция	Мярка	Отчет базисна 2023 г.	Прогноза 2024 г.
	1	2	3	4
1	Разходи за резерв за услуги	хил.лв.	xxx	xxx
2	Първично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx
3	Вторично автоматично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx
4	Вторично ръчно регулиране на честотата и обменните мощности	хил.лв.	xxx	xxx
5	УПР	хил.лв.	xxx	xxx
6	Възвръщаемост	хил.лв.		xxx
7	Необходими годишни приходи	хил.лв.	xxx	xxx
8	Сумарна консумирана почасова мощност	МВтч	xxx	xxx
	<i>Цена за достъп</i>	лв./МВтч	xxx	xxx

СПРАВКА № 5

Цена за достъп производители на ел.енергия от слънце и вятър

№	Позиция	Мярка	Отчет базисна 2023 г.	Прогноза 2024 г.
	1	2	3	4
1	Разходи за резерв за услуги	хил.лв.	xxx	xxx
2	Разполагаемост за осигуряване на допълнителен резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности (включени само в цената за достъп до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия)	хил.лв.	xxx	xxx
3	Първично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx
4	Вторично автоматично регулиране	хил.лв.	xxx	xxx
5	Вторично ръчно регулиране на честотата и обменните мощности	хил.лв.	xxx	xxx
6	УПР	хил.лв.	xxx	xxx
7	Възвръщаемост	хил.лв.	xxx	xxx
8	Необходими годишни приходи	хил.лв.	xxx	xxx
9	Сумарна консумирана почасова мощност	МВтч	xxx	xxx
	Цена за достъп	лв./МВтч	xxx	xxx